

№. 3792.

1127aste  
Sioni Kannel

Auseküllas Sörwemaal.



Tallinnas,  
trükitud J. S. Gresselt kirjadega.  
1861.

Daß in vorstehender Schrift: „Laste Sioni Kannel“ nichts wider die heilige Schrift und unsere Bekenntnißschriften enthalten sei, wird von dem Desjesschen Evang.-Lutherischen Consistorio desmittelft attestirt.

Arensburg, am 31. December 1860.

Im Namen und von wegen des Desjesschen Evang.-Luther. Consistorio:

C. v. G ü l d e n s t u b b e, Präsident.

No. 412. (L. S.)

Ed. v. S a ß, stellv. Secr.

---

Der Druck dieser Schrift wird unter der Bedingung gestattet, daß nach Beendigung desselben der Abgetheilten Censur in Dorpat die vorchriftmäßige Anzahl Exemplare zugestellt werde.

Dorpat, den 11. Januar 1861.

Abgetheilter Censur de la Croix.

No. 8. (L. S.)

1127

№. 3792.



Mo armas laps!

Kui kehwade lummi ärrasullab ja keik weedia-  
kessed merre pole ruttawad, kui lõokenne, sojalt  
maalt taggasi tulles, omma rõõmsat heält tõs-  
tab, — siis panneb emma sulle leiwakotti kaela  
ja sadab sind karjaga wäljale. Agga mis sa  
nüüd seäl wäljal teed? Aeg lähhäb üksi olles  
iggawaks, lähhäd teiste laste jure, siis mon-  
nikord kuus seitse last kous sure kiwwi ehk aia  
warjus. Esiteks rägivad teine teisega, agga  
pääw on pitk, aeg lähhäb wimaks jälle igga-  
waks, mis nüüd muud tehha, kui paljast ülle-  
annetust; weretawad aiawiteks kiwwi maantee  
peäle, lõhkuwad linnopesjad purruks, riidlewad  
teine teisega, — keik pahha tö, kellest ei taewa  
Jõsal, egga teie wannemattel, egga teie Dype-  
tajal wõi hea meel olla. Mittokord, kui omma  
piisoke kahherattaga ehk ratsa teitest möda läksin  
küllasse, haigid kulama, ja teid seäl kiwwi ehk  
aia warjus, maantee ehk merre äres näggin, —  
olli mul halle meel teie pärrast, mo armad  
lapsed! mötlesin: oh kahjo, et lastel siin ep olle  
muud teggemist, kui karja järrel wadata ja aia-  
witeks ülleannetust tehha! Lüksin kord jälle Lem-  
mala pole merreärest teed, näggin merrekiwwi  
warjus mitto last kous istumas; korraga tulli  
mulle, nende peäle wates, se mötte: kas ep olleks  
hea, kui siin lastel lauloramad käes olleks, wõiksid  
siin merre äres kennaste laulda, jääks mõnni  
ülleannetus teggematta. Agga kust nemmad

lauloramato sawad? Emma ei anna sedda nende  
 kätte, kallid ramat maksab 80 koppikat, lapsed  
 rikkuvad wäljal tedda ärra. Sepärrast olleks  
 wägga hea, kui neil üks piisjoke lauloramato  
 käes olleks, mis moune koppika eest sada. Egga  
 emma sedda ei kelaks kasa wötmast, kui karja  
 lähhäwad. Selle lauloramato kesse sees peaksid  
 keik need löbbusad laulowisid sees ollema, mis  
 meie ommas armsas Ansekülla kirikus laulame.  
 Siis laulaksid keik neid kallid laulud, mis talwe  
 aial koolmeister neid õppetänu ja ei unustaks  
 neid mitte pitkal suisel aial ärra. Tullin koio,  
 kirjotasin piisjokesse lauloramato! Siin ta on! —  
 Kule nüüd, mo armas laps! mis so õppetaja,  
 kes sind armastab, sulle nouuks annab. Kui  
 ja kewwade jälle hakkad karjaga wäljal käima,  
 siis pista se lauloramatoke omma leiwakotti, ja  
 kui teid siis jälle mitto last kous on aia äres  
 ehk kiwwi warjus ehk metsas, siis wõtke iggäüks  
 omma ramatokest wälja, kes keige kindlam, aia  
 wiit ülles, teised laulwad järrele. Siis taewa  
 Jõsa watab onnast sinnisest taewast rõmoga  
 teie peäle ja läkkitab omma pühhad inglid teile  
 kaitsiaks. Agga teekäiad, kes Ma poolt tulles=  
 wad, meie Sõrwema räämid ostma, rõmustawad  
 teie kenna laulmisest ja kiitwad koio tulles: oh  
 Sõrwema on muidogi löbbus koht, agga nüüd  
 on ta weel löbbusam, seäl lapsed ei te enam walla=  
 tust omma karja jures, waid laulwad kui löokesed!  
 wägga armas teekäial möda minnes neid kuulda!  
 Jah, mo armad lapsed! tehke omma õp=  
 petaja nou järrel, ei teie sedda kahhetse, agga õp=

petajal, kui ta jälle kewwade omma kahhe-  
rattaga hakkab küllasfe tullemä, wägga hea meel,  
kui ta jubba kängelt teie kenna laulmist kuleb,  
mötleb: oh hea, et ma seie löbbusa Sörwemale  
ollen jänud omma armsa Anseküllä karja jure,  
kui mind Mustjalla kutsuti!

Agga se taewane karjane, Jesus Kristus,  
kelle nimme peäle mo käsfi teid, mo armad laps-  
sed! on ristitud, önnistago ja holdko teid ihhu  
hinge polest sellesinnatse mailma libbeda tee peäl.  
Siis wöin minna, teie karjane, ükskord wömoga  
temma ees tunnistada: wata siin ollen minna  
ja need talleked, mis sa mulle andsid hoida  
ma ilma kõrbes. Ja siis wöttame seäl inglise felt-  
süs, Issanda kituseks, kes meid seitsinnatsest kõrbest  
omna taewa lauta on saatnud, parremine laulda,  
kui siin olleme möistnud. Ja nüüd Sunma-  
laga, mo armad lapsed!

Agga nüüd weel teile, laste emmad, üks  
janna! Kui teie Öppetaja teie maiasie tulles,  
teid kulama, ehk haigid waatma, siis on teil se  
kenna wiis, et omma piisokesjed lapsed Öppe-  
taja ette tote, et nemmad omma salmikesfi loek-  
sid ja jubba norelt omma hinge karjatsega tut-  
waks saaksid. Waatke nüüd, emmad, siin on  
ka teile üks ramat, kust ilma waewata kennad  
salmikesfi omma lastele öppimisjeks wöite wal-  
litseda. Ja kui lapsel ex olle biget himmo öp-  
pida, siis üttelge: öppi nüüd jälle, mo laps,  
unt salmikest; kui pea woib Öppetaja jälle mei-  
tele tulla, siis on sul häbbi, kui sul ex olle  
ühtegi salmikest temmale luggeda; agga olled

sa õppinud, siis on õppetajal hea meel ja  
 fillitab sind peälegi. — Mo meles seisab ikka  
 weel wanna Mihkli Andres meie Kirgowallast,  
 kes jubba hingama on läinud, küllab sa tedda  
 ka tundsid. — Temma olli lapse põlwes, wanna  
 õnsa Hildebrandi ajal, peäle 200 laulo meie  
 lauloramatusst peasse õppinud. Silmad ei selle-  
 tanud ennani ramatusst luggeda, sest temma olli  
 jubba 80 aastane. Ugga mis temma teggi  
 omma süddame kinnituseks? Ta lugges peast  
 teist laulo teise järrel, et mittokord inneks pan-  
 nin, kõrvalt kuuldes. Ka wanna Kusti Kaim-  
 ris, kes sel aastal rahhoga süit lahkus, 84 aastat  
 wanna, lugges mulle paljo laulosid peast, ja  
 tunnistas mulle, need waimolikud laulud, mis  
 temma nores põlwes õppinud, olla temma igga-  
 päwane hinge toidus ja süddame kinnitus. Ei-  
 gutud süddamega waatjin temma peäle, kui  
 temma, kes üsna pimme, peälegi kurt, omma  
 laulud mulle lugges, mötlesin, oh hea olleks,  
 kui keikil, kes wannaks sanud, nisuggune wai-  
 molik warra olleks, mis nores põlwes korjatud.  
 Sedda warra ei sö ka koi egga rooste. Mõlle-  
 mad wannamehhed õnnistasiid omma wannemid,  
 kes neid nores põlwes ollid õppetanud. Oh  
 emmad! korjage ka teie omma lastele sedda wai-  
 molikko warra, laulusid neid õppetades, kül-  
 nemmad siis ka teid õnnistawad, kui ammo ol-  
 lete hingama läinud. Ja nüüd Jummalaga,  
 armad hinged! Issanda arm olgo teie ja teie  
 lastega!

## Laulowisid, mis meie ommas kirrikus laulame.

Monned laulowisid (6) ollen weel jure pan-  
nud, mis Pühha kirrikus lauldakse. Megapiddi  
wõime neid uel aastal ka õppida, siis on meil  
ühtekoggo 70.

### Hommiko laul.

1. Mo südda! ärka ülles,  
Ja kida Soja lauldes,  
Kes keik head meile annab,  
Ja murret ikka kannab.

Mind wõtta ikka wata,  
So inglige mind sata,  
Kes selle päwa ülle  
Mind wõttab omma fülle.

---

### Hommiko laul.

Wijil: Mo Jeesus, Summal lihha sees.

2. Kui warra üllestõusen ma  
Ja õhto tahhan maggada,  
Siis olle Jeesus minnoga,  
Mo pattud ärra mälletä.

Keik sinno holeks annau ma,  
Mo ommad, ihho, hinge ka,

So wie hawa mällestus  
On minno hinge õnnistus.

Kas ellan woi kas surren teäl,  
Siis ollen ma so omma weel.  
Ma annan hinge sinnule,  
Wi fedda taewa õnsaste.

---

### Hommiko laul.

Wiiil: Nr. 19 Punselti nodi rannatus.

**3.** Ma tännan sind, et olled mind,  
Oh Summal! armust hoidnud  
Sel õsel keige kurja cest,  
Et pääw mind terwelt leidnud.

Sel päwal ka mind wõtta sa  
So armo kae alla;  
Et waenlase keik kawwal tö  
Ei tulle minno kallal'.

Mind juhata so waimoga,  
Keig' patto cest mind hoia;  
Et minno tö wõiks järgeste  
So mele pärrast olla.

---

### Õhto laul.

**4.** Nüüd on se pääw jo lõppenud,  
Ei päike paistage  
Keik maggab, mis on wässiinud  
Ja teinud raske tö.

Mo peäle mõtle, Jõsand! nüüd,  
Et pimme õ on kää.



Mull' anna andeks minno süüd,  
Mind kaitse heldeste.

Ma tunnen kül mo patto süüd,  
Mo peäle kaebab se;  
So Poia arm on siiski nüüd  
Mind peästnud tõeste.

So Poeg on minno wahhemees,  
Kui kohto ette saan;  
Ei sa ma hukka ellades,  
Kui lotes kummardan.

Se peäle lähän wodiisse,  
Ja uinun maggama,  
Sest Jummal walwab järgeste,  
Sest ma ei kurwaks sa.

Kui wiinne on sesamma õ  
Se waewa ello sees,  
Eiis sada ka mind taewasse,  
Et ollen sinno ees.

---

Sesammaal wistil.

Ma ollen weike lapsoke,  
Ja püan õnnistust,  
Ma ollen rammust nõdroke,  
Ei tea hakkatust.

Sa ollid, Õnnisteggia!  
Mo heaks üks lapsoke!  
Sa peästsid omma werrega  
Mind waewast, häddastke.

Mind wõtšid lapsoks wasto sa  
Ristmises heldeste,

Ja kui veel ollin mõistmatta,  
Mind loiid jo ueste.

Siis wõtta minno süddame,  
Mo kallis Jesuke!  
Ma tean, et on so omma se,  
So omma, armoke!

Kui pühhaste saan elland ma,  
Sest seks sain ristitud,  
Siis õnna otša sada sa,  
Ja anna mulle suud.

---

### Õhto laul.

Wifil: Oh Jesus Kristus tulle sa.

Ma pallun, Jesus, abbimees!  
Mind hoia kurja waimo eest,  
Kes püaab hinge minno käest,  
Et temma ei sa osša sest.

Ma ollen sinno pärrandus,  
Mis saatnud on so kannatus  
Se tulli sinno Jõsa käest,  
Kes mind sull' kinkis iggawest.

Las' sinno inglid tulla ka,  
Meid sinno lapsi kaitsema;  
Meil' anna pühhad hoidiad,  
Kes kurradi eest kaitsewad.

Siis maggame nüüd murreta  
Et inglid ommad meiega,  
Ja wõttame keik tännada  
Se kolme aino Jummal.

---

**5. Mo** süddant annan keigest wäest  
Dh armas Jummal! sull,  
Sa tahhad sedda minno käest,  
Se tulleb mele mull'.

Sa ütled: anna minnule,  
Poeg, süddant meleheaks;  
Ep olle muido ühtegi,  
Mis sulle rõmo teeks.

Sest, armas Issa, annan ka,  
Mo süddant sinnule;  
Dh! ärra põlga sedda sa,  
Arm' anna minnule.

---

**6. Müüd** kiitko keigest süddamest  
Keik innimeste heäl  
Sind, kedda taewas iggawest  
Ka kiitwad inglid seäl. :,:

Mi kaua kui siin ellame,  
Ta meie ainus ön,  
Kui ellust ärralahkume,  
Meil' temmast ossa on. :,:

Kui meie südda lõhki lääh,  
Meid panne hingama,  
Et meie silm seäl Jesust nääh,  
Kui lähme hingama. :,:

---

**7. So** janna meile kiinnita,  
Dh Jummal! meid neist arwita,  
Kes tahtwad lükk'da üllewelt  
So Poia temma järje peält.

Dh Jeesus Kristus! näita sa  
Meil' omma wägge löpmatta.  
Easf' omma rahwast ellada,  
Et temma sind wõiks tännada.

Dh pühha Waim! meid rõmusta,  
Üht meelt so rahwal' anna ka,  
Meid surma tunnil awwita  
Ja ello jüsse juhjata.

(Se laul ja temma wiis on õnija Lutteruõse tehtud.)

---

8. Dh Summal Lõja pühha Waim!  
Mo südda on ni wägga tuim!  
Dh! täida sedda armoga,  
Ja keigest pattust puhhasta.

Sind rõmustajaks hütakse,  
Sind meile taewast antakse.  
Mo süddant, Jõsand, sojenda,  
So kalli armo tullega.

(Laul ja wiis on Lutteruõse tehtud.)

---

9. Jeesus, tulle minnule  
Ja mo jure järgeste,  
Tulle hinge peästia,  
Keige parrem jõbber ka.

Ei ma mule pea ka  
Süddant lahti teggema;  
Tulle omma armoga  
Minno jure ellama.

---

**10.** **J**esus, keige üllem hä,  
Hingamist toob hingele,  
Mis ma ial himmustan,  
Sedda minna temmalt saan.

Ollen minna wiggane,  
Polle abbiks ükfsige;  
Jesús wigga parrandab,  
Ja mull' õigeks arstiks saab.

Ollen waene, allasti,  
Nou ei hakka kuhhugi,  
Jesús isse atwitat,  
Toidust aegsast murretsseb.

Oh! siis tahhan minna ka  
Sind ükspäinis armasta.  
Sinnust, armas Jesuke,  
Saab jo kül mo hingele.

---

**11.** **Ü**llem preester! kes sa tõest  
Ennast ohwrinud mo eest,  
Anna, et ka minno südda  
Õbiks weel siin so ohwriks sada.

Tappa siis ja surreta  
Minno tahtmist, meled ka;  
Süddamest keik, mis mo omma,  
Ehk teeks tuhhat wallo, tõmba.

Ihho, hing ja mis mul on,  
Hopis sulle ohwriks toon.  
Oh et nüüd ei mingisuggust  
Tomata jääks enam minnust.

---

**12.** Oh Jesus Kristus! tulle sa,  
So waino meile läkkita,  
Kes meid wõiks aita armoga  
Ja tõe tele juhata.

Te lahti suud sind tännama,  
Ja meie süddant walmista;  
Se õige usso anna ka,  
So nimme tundma õppetä.

Eiis laulame kui inglid ka:  
Oh pühha! pühha! olled sa,  
Ja pallest pallestse jeäl ka  
Sind näme õnsa rõmoga.

---

Selsammal wiisil.

Oh Jesus! sinno mälestus  
Se annab mulle rõmustust;  
Kül paljo rõõmsam on se mees,  
Kus sinna ellad süddames.

Mo ello Jesus, minno õn,  
Eult saan ma, mis ma iggatsen;  
Ei olle sinno suggustke  
Siin Ma peäl egga taewaske.

Kus kohta minna ial lään,  
Seäl minna sedda tõest tean,  
Et Jesus on mo feltjimees,  
Ma kannan tedda süddames.

---

Selsammal wiisil.

**A**ristusse werri, õigus ka,  
 Se minno aukuub en, et ma  
 Ses kõlban Jummale nüüd,  
 Ja kui ma taewa lähhän süit.

Et tullen kohto ette ma,  
 Ei ükski julge kaebada;  
 Ma ollen andeksandmist saand,  
 Tal on mo wõllad kautand.

Jesus on minno Jõsand nüüd,  
 Se pühha Tal, kel polle süüd,  
 Kes ristil surmud minno eest;  
 Ma ussun sedda süddamest

Selsammal wiisil

### laulame Ierilaste wastowõtmissel Pühhal.

**M**o Jesus, ello walgustus  
 Mo lotus ja mo rõmustus!  
 Teekäia ollen ilma peäl,  
 Ja patto korm mind waewab teäl.

So jure teekond on mo ees,  
 Sa ellad rõõmsa taewa sees,  
 Seäl on mo õige pärris ma,  
 Mis ja mull' saatnud werrega.

Tekonnaks hing on rammota,  
 Ja ihho õige warrata;  
 Sepärrast, Jõsand, pallun sind,  
 Et tuled isse saatma mind.

So surma peäle lodan ma,  
Kui ma nüüd lähhän surrema,  
Mull' taewa ukse lahti te,  
Kui ellokorra ots on kä.

Mind wiimisel päwal ärrata,  
So parral' käele asfuta,  
Et minna ei sa kohtusse,  
Ei iggawesse wallusse.

Siis minno ihho uenda,  
Et wõiks kui päike paistada,  
Ja saaks so ihho sarnatseks,  
Ja inglidele seltsiks jääks.

Mis rõmo ma siis leian seält,  
Kui inglidega tõstan heält,  
Ja sind seäl pühha hulgaga  
Saan nähha ikka filmaga!

---

## Meie joulo laulud.

**13.** Ma tullen taewast üllewelt,  
Häid sannumid toon teile seält,  
Meid toon ma teile rõmoga,  
Meid tahhan minna kuluta.

Üks laps on tänna sündinud,  
Kui ammust aiaast töötud,  
Se kaunis illus lapsokenn'  
Du teie rõõm ja kallid õn.

Se on se Issand Jeesus Krist,  
Kes tahhab aita häddalisk;  
Se on se Dnisteggia,  
Kes teid wõib pattust peästada.



Keik õune sate temma käest,  
 Mis Jummal pakkund iggawest,  
 Et tele wõite meiega  
 Nüüd taewas järgest ellada.

Nüüd pange märgi tähhele,  
 Et sõimest mähkmes leitakse  
 Last alwas lautas maggawa,  
 Kes on mailma hoidia.

Sepärrast läkki rõmoga  
 Nüüd karjastega watama,  
 Mis Jummal meile kinkinud,  
 Mis meie heaks on annetud.

Mo südda panne tähhele,  
 Mis on, mis sõimes nähakse?  
 Kes on se kaunis lapsoke?  
 Se on mo armas Jesuke!

Dh olle terve tullemast!  
 Mind pattust mitte põlgamast,  
 Sa tulled häddast aitma mind,  
 Kes wõib se cest kül kita sind?

Dh keige asja teggia!  
 Kui wägga alwaks lähhäd ja,  
 Et sinna sõimes maggad seäl,  
 Se kõwwa weikse põhho peäl.

Dh wõtta armas Jesuke!  
 So sängiks minno süddame,  
 Dh wõtta temmas hingata,  
 Et minna sind ei unnusta.

Sesinnane keigearmsam Joulolaul omma sannade ja wisti polest on Eutternuse tehtud. Ta teggi sedda Joulööhtul omma lastele. (1540 aastal.) Urwa, mo laps! järrel, mitto aastat sedda kallist Joulolaulo jubba laudakse.

## Meie Kantsli laul Joulopuhhal.

### 14. Nüüd Summalale auustust

Keik andkem süddamest,  
Kes meil teeb lahti taewa ust,  
Ja annab Poiakest. ∴∴

Nüüd Jeesus Paradisi ust  
Teeb lahti wäggewast,  
Ei kelab Kerub innimest  
Nüüd sisseminnemast. ∴∴

---

Üks laps on sündind Betlemas,  
Betlemas,  
Kes keik mailma römustas  
Halle-Halleluja!

Eiin maggab temma söime sees,  
Söime sees,  
Kel löpmatta on wöimus käes,  
Halle-Halleluja!

Neil' karjastele wälja peäl,  
Wälja peäl,  
Need inglid ütliid sedda seäl,  
Halle-Halleluja!

Se armas Jeesus surest wäest,  
Surest wäest,  
Du tänna teile sündind töest,  
Halle-Halleluja!

Au olgo taewa Issale,  
Issale,  
Ja hea meel keigel' rahwale,  
Halle-Halleluja!

Ka härg ja esel tunnewad  
Tunnewad,  
Kül söimes omma Issanda,  
Halle-Halleluja!

Need targad tullid kaugelt maalt,  
Kaugelt maalt,  
Töid kulda, wiruk, mürrit seält,  
Halle-Halleluja!

Nüüd olgo Jeesus kidetud,  
Kidetud,  
Kes innimesseks sündinud,  
Halle-Halleluja!

Sedda laulo laulane Soulopühhal wastastikko selle  
wisi järrel, mis meie Dypetaja isse meile on teinud  
mällestusseks, kui temma ammo on mulla alla läinud.

## Meie kolmekunninga laul.

15. Jeesus, hüa mind  
Ilmast, et ma sind  
Wastowöttan, sulle töttan,  
Jeesus hüa mind!

Ei Jerusalem,  
Waid sa Petlehem,  
Meile annad, mis meid toidab,  
Ei Jerusalem.

Kallis Petlehem!  
Olled illusam,  
Sinnust tulleb, mis meid kaitseb,  
Kallis Petlehem!

Nüüd ei olle ja  
Mitte auuta;  
Keigel' rahwal', paggauattel'  
Sadad walgust ja.

---

**Meie lihhawõtte Pühha laul,**  
mis wastastikko laulame.

Wijil: Nr. 32 Tallinna ja Tartema laulwõistide ramatus.

**16. Nüüd Kristus surmast tounnud on,**  
Tounnud on,  
Sest keigel' rahwal' tulles õn.  
Halle-Halleluja.

Kui olleks temma surma jäänd,  
Surma jäänd,  
Siis maailm olleks hukka läind.  
Halle-Halleluja.

Nüüd laulge rõõmsast süddamest,  
Süddamest,  
Et Jesus tounnud surma käest.  
Halle-Halleluja.

Sest rõõm meil peab ollema,  
Ollema,  
Et meil on Dünisteggia!  
Halle-Halleluja!

---

**Meie matmisse laul.**

Enne mulla peäle pannemist laulame.

Wijil: Nüüd surno kehha mattame.

**17. So holeks annan hingekest,**  
Kui temma lahku ihho seest,

Se ihho olgo mulla sees  
Siin, kunnii wiimne pääw on lääes.

Siis ärrata mind haua sees,  
Ja wasta kohtus minno eest,  
Mo pattud ärra mälletä,  
Mull' römo armust anna ka.

Pärrast önnistomist laulame:

**N**üüd jätkem tedda maggama,  
Ja lääki koio rahhoga,  
Meid, armas Jesus! walmista,  
Sest surm meil' tulleb nenda ka.

Meid, helde Jesus! arwita  
Sest kurratist ja pattust ka,  
Meid peästsüd omma werrega,  
Mu olgo sülle löpmatta.

Monnikord laulame ka sedda:

**18. Mo ello Kristus isse**

Mo kasso surrema,  
Sull' annan hingekesse,  
Siis önsast lahkun ma.

Suur himmo on mul miüna  
Siit ilmašt römoga,  
So jure, Kristus! siüna  
So riki pärrima.

Ma ollen wöimust sanud  
Mo hädda, waewa sees,  
Et mind on leppitanud  
Mo Jesus, abbimees.

Kui tahtwad kinni miina  
Mo filmad, kõrwad, keel;  
Siis, Jeesus! kule sinna,  
Kui minna õhkan weel.

Kui südda meel ja mõtte  
Kui künal kustuwad,  
Siis wõtta mind so kätte,  
Kui sinna tüolad.

---

### Lapse matmisse jures.

Wifil: Nüüd hingwad inimesesed.

Kui weiked taewa pärr'jad  
Siin norelt surma sawad,  
Ei kau nemmad meist.

Sest Jõsast ärrawõetud  
Nüüd sawad taewas petud,  
Ei kau neimad ilmas seält.

Sest kui neid ristitati  
Ja koggodusse pandi,  
Siis Jõsa kätte said.  
Kui temma jure sanud,  
Ja kui ta jure jänud,  
Mis wigga, kui ta kutsus neid!

Nüüd lõppetage nutto,  
Se laps ei surnud rutto!  
Et minne lapsokse,  
Et minne taewa ülles,  
Ja hinga Jesu sülles,  
Kus iggaweste rõmo nääd.

---

**M**eie merreäärtse Sörwemaal, kus suremast keik merremehhed, uppub igga aasta innimesji. Meie Ansekülla kihhelnonnal üks (kus weel Jamaja kihhelnond jääb?) on 15 aasta sees peäle 30 innimest ärrauppunud. Peäle sedda on selle aia sees ärrapöllenud 4 innimest, ärrakülmanud 1, tee peäl furnud leitud 2, jä peäle mahhakukudes furnud 3, hobbosest ärratappetud 1. Küllab monne luggeja mele tulleb, kui sedda salmikest lauljime püsärgi peäle wates.

Oh Jeesus! minna tean küll,  
 Et surm mind ärrandouab;  
 Mil wiisil agga tulleb mull  
 Ning millal temma jõuab,  
 Ei tea Ma peäl üksige;  
 Sa mõistad sedda üksine,  
 Sa tead mo winnist otsa.

### **Verilaste laul,**

kui Ieriaia lõppetuseks kirgult koio lähhäwad.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tulle sa.

**N**üüd Jummalaga jättame,  
 Ning teine teisest lahkume,  
 Se kallid aeg on möda nüüd,  
 Ja silmaweega lähme siit.

Nüüd winnist korda laulame,  
 Sind Jeesust Kristust tänname,  
 Et wõtsid armo tiwaga  
 Meid keik se aeg siin kaitseda.

Ja kui se pühha pääw on käes,  
Siis seisame so laua ees;  
Seäl södad meid so ihhoga  
Ning jodad meid so werrega.

Nüüd wiimselt sulle lubbame,  
Et sinno lapsed jäeme;  
Siis kutsud sa meid taewasse,  
Ning wöttad meid so süllesse.

---

### Lööpetusse laul meie kirrikus.

19. Soia meid ja õnnista  
Õmma kallt armoga,  
Õmma pallet tõsta nüüd,  
Kui me lauldes lähme siit.

Õmma rahho anna ka  
Iggapäaw ja lõpmatta,  
Siis wiib pühha Waim meid tõest  
Jesu õlma iggawest.

---

20. Meilt, armas Jummal, pöra  
õmma wiuha

Ja ärra wötta hirmsaste meid peksta,  
Meid ärra nuhtle waljust, Issand, sinna!  
Kuid armo anna.

Meid, Issa! ärra lasse hukka mlüna,  
Oh, Jesu pärrast armo meile anna,  
Et wõime sinno auu riki tulla,  
So jures olla.

---



**21.** Ma kiitlen ükspäinis neist wer-  
rifist hawust,  
Mis Jeesus on tundnud kül käsist, kül jalgust.  
Ma mässtin end neisse, ja uskus neis ollen,  
Et rõmo saan tunda, kui taewa ma tullen.

---

**22.** Dh leinagem!  
Ja kaebagem!  
Suurt murret tulles kanda,  
Jesust, Jõsa ainust last,  
Tuaks hauda panna.

---

**23.** Wõtta nüüd Jõsandat, wäg-  
gewat kunningat, kita.  
Dh minno hingeke! ärra nüüd aega teps wida.  
Dh minno meel,  
Mia kül laulusid peäl,  
Au Jummalale ka näita.

---

**24.** Dh armo juur,  
Mo pat on suur,  
Mis minna wõtnud tehha;  
Ei olle teäl  
Mailma peäl  
Mo hingel abbi nähha.  
Kui linno wiis,  
Et temma fiis  
Kül ennast warjul hoiab,

---

Kui tuisk on ees  
Ja hädda käes  
Ka omma asset leiab:

Nisammoti

Ma pattune  
So hawa sisse tullen;  
Kui surm ja pat  
Mind waewawad,  
So jures, Jesus ollen.

---

### Õhto laul.

25. Nüüd hing'wad innimesesed,  
Mets, weiksed, linnokesesed,  
Keik ilin on maggamas.  
Oh tõuse meel ja mötte  
Nüüd ülles, wõtta ette,  
Mis Loja mele pärrast on.

Kus on nüüd päike jänud?  
Se on jo loja läinud,  
D assemelle saab;  
Et mingo! sest mo sisse  
Mo päike Jesus isse  
Mull' tõuseb, kes mind walguštab.

Mind tiwa alla wõtta,  
D Jesus! hästi katta  
So kannapioke.  
Kui kurrat tahhab neelda  
Mind, lasse inglid keelda:  
Se lapse jätta rahhule.

---

**26.** Kes Jummalat ni lašseb tehha,  
Kui temma tunneb üllewelt,  
Ei Jummal temmast ärralähhä,  
Et temmal kül on hädda teäl;  
Eiis sinna usko tunnistad,  
Kui häddas usfud Jummalat.

Keik olgo ni, kui Jummal tahhab,  
Kes keige asja teggia;  
Kui temma sinno ossa jaggab,  
Ni pead rahhul ollema.  
Kül Jummal teab selgeste,  
Mis tarwis tulleb keikile.

Se Jummal, kes meid kurwastanud,  
Wõib pea jälle rõmusta;  
Kui murre tund on möda läinud,  
Eiis tulleb temma abbiga.  
Kus siis so meel ei mötlege,  
Seält tulleb abbi sinnule.

Sedda laulo ja temma wiit teggi üks wagga mees, So-  
han Reimark, peäle 200 aasta ees kui Jummal tedda  
olli surest häddast ja murrest peästnud.

---

Selsammal wiisil.

### Meie surnute Pühha laul.

Et wiimne tund siin keikil' tulleb,  
Eiis tulleb lord ka minnule;  
Mis muud se peäle tarwis lähhäb,  
Kui walmistama aegfaste;  
Kui enne surma surrakse,  
Eiis surmas ma ei surrege.

Üht õnnist surma tundi sada,  
Et se ep olle meie tö;  
Et wõiksin ennast walmistada,  
Siis tahhan tehha targaste,  
Ma nouan tagga fedda meest,  
Kes annab õnnist tunnifest.

Se on mo armas Jesus issi,  
Kes omma ello minno eest  
Dn ärraannud, innimesssi  
Keif lunnastanud surma kääst,  
Kes omma werre, surmaga  
Mull' annab õnsast lahkuda.

Mull' anna aegsast pattust pööbrda,  
Ja surretada pattud ka,  
Ja uskus sinno pärralt jända;  
Dh! õppeta mind surrema,  
Et igga silma pilknissel  
Ma surma peäle mötlen teäl.

So kätte, armas Jõsand! minna  
Nüüd annan omma hingekest,  
Se ommaks holeks wõtta sinna,  
Ja pärrri fedda iggawest.  
Dh Jesus! wõtta armsaste  
Mo waimo ülles taewasse.

Sessammal wiisl.

Ma waene muld, kes patto teinud,  
Siin seisjan, Jummal, sinno ees;  
Ma ollen kurja tee peäl käinud,  
Dh ärra nuhtle wiuha sees,

Oh hallasta! oh hallasta,  
Mo hallastaja, armoga!

Oh kule, armas Issa, taewast,  
Kui wägga minna küssendan,  
Ja aita mind sest patto waewast,  
Et andeksandmist himmustan.

Oh hallasta! oh hallasta,  
Mo hallastaja, armoga!

Mo kurja töbd ja patto mödda  
Mull' ärra wötta tasjuda.

Oh anna omma heldust teäda,  
Ja te mind ommaks lapseks ka.

Oh hallasta! oh hallasta,  
Mo hallastaja, armoga!

Et rägi agga ühhe sanna,  
Et kulen waene effia.

Keik pattud mulle andeks anna,  
Siis ollen so ees pattota.

Oh hallasta! oh hallasta,  
Mo hallastaja, armoga!

---

Wifil: Nr. 136 Punselt n. r.

**27.** Mo hing! mis annad Jummalale,  
Kes keik sull' annab iggapä?  
Eks tulle ühtegi so mele,  
Mis armas olleks temmale?  
Oh anna süddant temmale,  
Se on ta mele järrele.

Siis wötta ni, kui tahhad, ohwriks  
Mo meelt, mis sinna ueks teind,  
Mo süddant palgaks, armsaks sagiks,

Et se eest olled waewa näind ;  
Ma annan sedda keelmatta,  
Se on so omma, makstud ka.

---

**Verilaste wastowõtmissè Pühhal**  
laulame sedda laulo:

Wifil: Dh et mul tuhhat keled olleks, Nr. 141 Punseli n. r.

**28.** Dh wõttelejad! et káiige peäle,  
Et káiige Talle jälge sees,  
Kes auga saand Sioni mäele,  
Keif waewa, naero kannates.  
Kui Bea wõidokrooni nääb,  
Laiß lige on, kes mahha jääb.

Dns nõdrus meil, siis Tal on tuggew,  
Meil waesus, Isand rikkas on;  
Ka immeteust on ta wäggew,  
Kel on sesuggune au kroon?  
Eks se ei jbuaks aidata,  
Kes keif wõib üllespiddada?

Ei ükski sa au kroni nähha,  
Kui ta ei wõttele Jesu wäes,  
Ja kurjad himmud ei lö mahha,  
Ni kawa kui weel hing ta sees,  
Kes agga wõtteleb, söddib teäl,  
Saab õiget rahho kätte seäl.

Siis walwage ja káiige peäle  
Ja palwes hästi wõidelge,  
Seks kunní same senna mäele,

Kus wõimust laulab Talleke,  
Saab otsa argipäwa tö,  
Siis hingamisfe pääw on kää.

## Ka sedda laulo laulame

Ierilaste wastowõtmissfe Pühhal

Iselammal wisil.

Nüüd ollen minna põhja leidnud,  
Mis minno ankrut kinnitab,  
Mo Jesu hawus, kes on heitnud  
Mo peäle armo, mis mull' saab:  
Se põhhi ikka kindlaks jääb,  
Kui Ma ja taewas hukka lääb.

Ta hallastus on usso põhhi,  
Mis ei wõi ärramöttelda;  
Need armo käd on ikka lahti,  
Mis pattusele pakkub ta;  
Se halle südda järgest keeb,  
Et tulleb, tullematta jääb.

Ei meie pea hukka sama,  
Meid Jummal tahhab aidata.

Sest tulli Poeg, meid lunnastama,  
Däks taewa, mei' eest pallub ta.

Ta hüab mind nüüd allate,  
Et lahti teen mo süddame.

Oh põhjato arm, mis keik pattud  
On Jesu surmas nelanud!  
Sa patto hawad kinni seud,  
Sa hukkamõistmist kelanud,  
Et Jesu werri löpmatta  
Nüüd hüab: Issa! hallasta.

Se põhja peäle nüüd jään minna,  
Ja kurni ellan ilma peäl:  
Ma arwan, teen ja mõtlen sinna,  
Üks lige kurni ligub teäl;  
Kül iggawest siis laulan ma:  
Se hallastus on põhjato.

**29.** Oh Issa taewa rigi sees!  
Sa kässid meid keik süddamest  
Kui wennaksed sind palluda,  
Ja häddas appi kutsuda.  
Oh aita, et ei ükši keel,  
Waid palwed peaks hing ja meel.

Nüüd üttelgem keik usjoga:  
Amen, oh Issand, armwita,  
Et meie kindlast usjume,  
Et meie palwed kuultakse.  
So janna peäle julgeste  
Nüüd Amen meie laulame.

Paul ja wiis kutterusse tehtud.

**30.** Jummal olgo tännatud,  
Keik on hästi korda läinud,  
Palwed, laulud, õppetud;  
Jummal on keik hästi teinud.  
Wõttem sedda mele panna,  
Se eest temmale au anda.  
Läkki koio rahhoga,  
Jummal on meid õnnistanud;  
Ellagem siis nenda ka,



Kuida temma õppetanud.

Pühha Waim meid juhhatago,

Ja meid ennam walmistago;

Lähme ellik tulleme,

En ja rahho meile olgo;

Andko jätko leiwale,

Jummal keikis appi tulgo,

Mitko õnsast ärrasurra,

Ja meid wiimselt taewa tulla.

**31.** Keik tulge minno jure nüüd,

Kui waewawad teid rasked süüd,

Se armas Jeesus hüab;

Moor, wanna, suur ehk weikene,

Mis mul on, annan sellele,

Kes parrandamist püab.

**32.** Sull', sull', Jehowa! tahhan  
laulda,

Muud Jummalat ei olle sinnota;

Mo laulo wötta, Jeesand! kuulda!

Oh! aita mind so Waimo wäega,

Et sedda teen siin Jesu nimme sees,

Süis maksab se ta läbbi sinno ees.

**33.** Eks sa heida, Karjane!

Armo omma lamba peäle?

Wötta mind so süllesse,

Juhhata mind õige tele.

Eks sa tahha hädda sees

Midata mind, abbimees!

Selsammal wiisil.

Jesukest ei jätta ma,  
Et ta mo eest podud risti;  
Sest mo kohhus hakkata  
Temmasse, kui takjas, kinni:  
Ta mo ello walgus ka,  
Jesukest ei jätta ma.

Ei siis Jesust jätta ma,  
Hoian ikka temma pole.  
Jesus sadab lõpmatta  
Mind ka omma ello jöbele.  
Dnnis on, kes ütleb ka:  
Jesukest ei jätta ma.

### Meie pühha kodda.

Selsammal wiisil.

Dh, kui pühha koht on se!  
Dh, kui armas on se kodda!  
Taewa wärraw tehakse  
Lahti siin, kui pallub südda.  
Pühha fanna kuuldakse,  
Kallid laulud lauldakse.

Dh kui kallid, illusad  
Dn Jehowa tenistusjed!  
Hinged seia ruttawad,  
Kus on taewa warrandusjed.  
Jõsand isse jaggab end,  
Kus Ta fanna, saakrament.

Jgga kodda õnnistud,  
Mis on Kristust wastowõtnud,  
Siingi Jesus ütelnud:

Onsad, kes mo jure tulnud!  
Nende jure tullen ka  
Süddamesse ellama.

Jesus, meie jure jä  
Iggakord siin kalliks wobraks!

Kui sind ihho film ei nä —  
Tulle hinge rõmustajaks!

Meie waeste süddant ka  
Sinno templiks walmista!

Sinno jure töttame,  
Kui meil ial hirm ehk hädda;

Sinno holeks jättame  
Ka so koggodusse kodda.

Hoiad sedda otsant  
Armust wiimse päwani!

### Sonniko laul.

**34.** Jummal, Ma ja taewa Toja,  
Jõsa, Boeg ja pühha Waim,  
Sinna õ ja päwa toja,  
Ku ja päike on so loom.

Sinna wäggew kaittsia  
Hoiad ommad lomad ka!

Minna astun sinno ette,  
Tännan sind nüüd süddamest,  
Et mind omma armo kätte  
Õsel wõtnud kahjo eest,  
Et ei kurri waenlane  
Saand mo peäle wõimustke.

Alita, et ma sinno pole  
Põran nüüd ja järgeste,

Singe pärrast kannan hole,  
Et ei minna wärrise,  
Kui seäl sure auuga  
Kohhut mõistma tulleid sa.

---

**35.** Jummal, wäggew wallitseja,  
Meie keige üllem hä,  
Sinna olled õnnesaatja,  
Mis sa teed on imne tö,  
Wäggew, suur ja armolinne  
Olled sa ja auulinne.

---

### **Palmide Pühha laul.**

Wisiil: Sa, meie Iotus, Jესufe!

**36.** Jerusaleml, sa pühha lin!  
Kui ma so liggi jõuaksin  
Ja näaksin sinno Issandat,  
Mo kallist Õnnisteggiat,  
Ma hüaksin Daweti Poiale  
Teist Hosianna teise järrele.

Ka minno rided Temma teel  
Ja palmipude oksid weel,  
Ja rosid, lilled, õie lust  
Ja süddame täis armastust,  
Keik panneksin Ta ette rõmoga,  
Kui nähha saaksin sinno Kuninga.

Jerusaleml, sa taewa lin!  
Kui sinno jure jõuaksin,  
Ei tahha ma siis kaebada,  
Et kõrbes kaua kõndida.

So kallid koiad ollen kaugelt näind,  
Ja sest mo südda üpris rõõmsaks läind.

Nüüd fenna mä'le ruttagem,  
Kus taewane Jerusaleem,  
Kui walmis ehhitatud pruut,  
Peigmehhel annab rõmosuud!  
Seäl ellopude palmid meie käes,  
Seäl Hosianna kuulda taewa wäes.

---

### Meie pühha õhtosõmaia laul.

37. Ma tullen, armas Jummal,  
nüüd

Et sa mind kutsud woõraks  
So lauale, kus kallist hüüd  
Null' walmistasi warraks,  
Kui nälg on minno hingele,  
Kui janno minno waimule,  
Et hädda tulleb peäle.

Kui pödral surest pallawust  
Wee himmo peäle tulleb,  
Et temma külmast hallikast  
Siis janno ärraaiab:  
Ni järgeste ma himmustan,  
Et minna pattust lahti saan  
Ja rõõmsaks sinno läbbi.

---

38. Oh Jummal, wata heldeste,  
Sul olgo halle südda,  
Kui pissut pühhaid leitakse,  
Meil waestel on suur hädda;

So kallist sanna naertakse,  
Ja tühja wallet ustakse,  
Se õige usk on lõppend.

(Laul ja wiis on Lutteruõse tehtud.)

**39.** So pole, Issand, süddamest  
Ma tõstan omma heäle,  
Mind peästa patto hädda seest,  
Ja hallasta mo peäle!  
Sest kui sa tahhad arwata  
Keik wõllad, mis mul teadmatta,  
Kes siis so ees wõib seista?

(Laul ja wiis Lutteruõse tehtud.)

**40.** Nüüd, ristirahwas, laulage  
Ja olge wägga rõõmsad,  
Ja rõmoga keik tännage,  
Ja kiitma olge waprad,  
Mis Jummal meile teinud hääd  
Ja temma sure armo tööd,  
Mis temma kallist saatnud.

Se Issa ütles: nüüd on aeg,  
Ma pean armo heitma,  
Oh! minne, minno armas Poeg  
Nüüd waestel' abbi näitma,  
Neid patto häddast awwita,  
Se hirmsa surma surreta,  
Ja sada neile ello.

Se on essimenne laul, mis õnnis Lutteruõs on teinud, agga ka essimenne laul, mis

Eutteruſſe uſſo rahwas hakkas kirrikus laulma. Ühhe wannaaegſe ramato ſees on ülleſkirjotud, et rahwas Eutteruſſe aial üpris wägga römuf-  
tanud ſelle ühhe laulo pärraſt, miſ nüüd laulda  
ſai. Oh armad lapsed! kui rikkad olleme  
meie ſelle wannaaegſe rahwa waſto! Seſt meil  
on mitto ſadada kalli laulo, miſ kirrikus,  
koddoo ja wäljal wöime laulda omma ſüddame  
römuks ja kiinituſſeks. Ülleültre on Eutteruſ  
37 laulo teinud, kelleſt 33 meie lauloramatuſſe  
ülleſpantud. Warſti pärraſt ſedda, kui Eutteruſ  
omma eſſimeſt kirrikolaulo olli teinud, teggi üks  
wagga Dppetaja Peratuſ ſedda teiſt kirriko-  
laulo, miſ ülle rahwas ka wägga römuf-  
ſedda laulo ma pannen nüüd ka ſeie ülleſ.

#### 41. Keik kallis hinge önniſtuſ

Saab ſelgeſt armuſt ſellel,  
Keſ tunneb omma rummaluſt,  
Ja lodab Jeku peäle;  
Uſk aitab meid ſiin ükſine,  
Et makſa meie omma tö,  
Seſt Jekuſ on keik makſnud.

Seſt lodan minna koggone  
So peäle, armas Jekuſ;  
So ſanna ei wöi walleta,  
Ma uſfun ſinno helduſt:  
Keſ uſsub ja ſaab riſtitud,  
Sell' taewa ön on walmiſtud,  
Et temma ei ſa hukka.

42. Se aeg on tõest ukse ees,  
 Et Kristus tulla jõuab  
 Seält taewast sure auu sees,  
 Ja rahwast arwo nõuab;  
 Siis naer kül peab lõppema,  
 Kui tulles peab minnema  
 Keik Ma ja taewas hukka.

Siis ingli heäl ja pashunad  
 Du keikis paikus kuulda,  
 Keik surnud ülestoufeward,  
 Mis enne pandud mulda;  
 Kes agga alles ellawad,  
 Ja siin mailmas seisawad,  
 Neid mudab Jummal ueks.

Üks ramat loetakse seäl,  
 Sest kuleb noor ja wanna,  
 Mis temma teinud ilma peäl,  
 Keik rahwa töö ja fanna;  
 Siis iggamees saab iggawest  
 Keik palka omma teo eest,  
 Kes head, kes kurja teinud.

Oh Jeesus! olle abbimees,  
 Lasf surest armo holest  
 Mind olla ello kirja sees,  
 Ja seisja minno polest.  
 Ma ussun fedda süddamest,  
 Sest sinna surrid minno eest,  
 Ja maksid minno wõllad.



**43.** Oh Kristus! lunnastaja,  
Sa õige walgustus,  
Sa kallid õnne toja  
Ja hinge rõmustus;  
Se koidotäht ja olled,  
Ja Issast meile tulleid  
Kui õige abbimees.

Paul ja wiis on ühhe Riialinna Sypetaja tehtud, kes  
Lutterusse aial ellas.

---

Selsammal wiisil

**laulame monnikord Jummal**

tenistusse lõppetusel sedda laulo:

So nimmi pühha olgo,  
Oh armas Jummal! meil;  
So riik ka meile tulgo,  
Mis tahhad, sündko weel,  
Ja leiwa jätko anna,  
Meil pattud süüks ei arwa,  
Ja peästa kurjast meid.

---

**44.** Oh Jesus! üllem abbimees,  
Sa armo hallik taewas,  
Et wata, kuidas minno sees  
Mo hing on sures waewas,  
Et patto süüd mind waewawad,  
Ja mind ni wägga liujawad  
Sest, mis ma ollen teinud.

Oh Issand Jummal! hallasta  
Ja anna andeks mulle;

Mo kurba süddant rõmusta,  
Siis tänno annan sulle,  
Ja tahhan hea melega,  
So nimme auuks ellada,  
Ja sinno sanna kuulda.

---

**45. Mo armas Jeesus, minno  
rõõm!**

Dh minno kallis warra!  
So armo minna iggatsen,  
Sind minna nõuan tagga.  
Nu olgo sulle järgeste,  
Et olled üpris armsaste  
Mind peästnud häddast ärra.

Sa olled minno karjane,  
Mo hinge armastaja,  
Sa sadad mind ni truiste,  
Mind rõmustab so sanna.  
Dh! wõtta omma holele,  
So lamba, armas Jeesuke!  
Sa olled bige kaitõja.

---

**46. Nu, kitus olgo iggawest**  
Kolmaino Jummalale,  
Et temma surest heldussest  
Meid awwitanud jälle.  
Meist melehea on Jummalal,  
Suur rahho põlw on taewa al,  
Keik waen on otõa sanud.

Jubba esfimenne ristirahwas laulis omma Jummalatenistusse jures sedda laulo, mis inglid Joulöbssel ollid laulnud:

„au olgo Jummalale kõrges;

Ma peäl rahho

ja innimestest heameel.“

Ja ka pärrast sai se inglide Joulolaul ikka ristirahwa Jummalatenistusse jures lauldud, kunni Lutterusse aial üks wagga Öppetaja Tetfius sedda laulo pitkemaks teggi, nenda kui meie sedda weel laulame. Sest nääd sa nüüd, et fesinnane meie iggapühhapäwane aukitusse laul feigewannem ristirahwa laul on. Esfimenne ristirahwas laulis sedda kitusse laulo saggedaste metsa sees ehk kopade sees, kartusse pärrast pagganatte eest, kes neid taggakiusasid ja tappa püüdsid. Meil ep olle tarwis ei metsa egga kopade sisse pöggeneda, waid wöime julgeste omma aukitusse laulo ommas kirrikus laulda.

—————  
Selsammal wiisil

### wanna aasta lõppetusse laul.

Siit sadik on mind Jummal toond,

Ta sure armo läbbi,

Siit sadik Temma päwad, ööd

Ka hoidnud waimo, mele,

Siit sadik on Ta saatnud mind,

Siit sadik mind ka rõmüstand,

Siit sadik mind kül aitnud.

Au olgo, kitus, tänno ka

Sull', kes mind kaitsnud truißt'.

Mo Jummal, kes mind iggapääw  
Kül õnnistasid uest',  
Mo mele pannen sedda nüüd,  
Suurt head Jõsaud mulle teind,  
Et Ta mind ikka aitnud!

Dh aita weel, mo abbimees,  
Dh aita iggal aial,  
Dh aita keige hädda sees,  
Dh aitko mind so hawad!  
Dh aita ellus, surmas mind.  
Dh aitko Jesu werre hind.  
Dh aita kui sa aitnud!

---

### Meie ristmisse laul.

47. Dh wõttem Jummalat  
Sunst, süddamest nüüd kita,  
Kes suri asjo teeb,  
Ja temmale au näita,  
Kes emma ihhust jo  
Meil' teinud paljo hääd,  
Ja praego hoidwad weel  
Meid temma armo läed.

---

48. Dh wagga Jummal! kes  
Keif annid meile annad,  
Kelt on, mis ial on,  
Kes keig' eest murret kannad,  
Mull' anna terwist, ning  
Et terwe ihho sees

Mul olleks puhhas hingad, *hinnat, taler ad*  
 Ja vigus süddames. *noort ajitotoddi ad*

Kui sa mo eale *antoi hieidibinnu lutt*

Weel tahhad jätko anda *adddu luru iuf sili*

Ja monne waewaga *ojidounu? danna dC*

Mind lasfed wannust kanda; *aduu nannat dui*

Siis anna kannatust, *illes ajotiqal dulla ad*

Mind hoia patto eest, *hääi annu? hieidid dui*

Et, kui ma halliks saan, *iq ad annu? dui*

Ka tunnen auu fest. *sthalani? otol dui*

Kui tulleb ello ots, *allo? alle annu? dui*

Siis astu, Jesus, ette, *slunnü nerru? iuf*

So risti surma sees, *aduu nantü? otul iuf*

Hing sago sinno kätte, *duim antü? orra dui*

Mo ihhul' olgo maad, *ad? dui? hie? dui? iuf*

Kus waggad maggawad, *hii? annu? nstaggi dui*

Kus nemmad hingades *annu? hie? dui? iuf*

Ei kule mürrinat. *annu? hie? dui? iuf*

Kui hüad wimati: *annu? hie? dui? iuf*

Keif furnud, tõuske ülles! *annu? hie? dui? iuf*

So kässi olgo siis *annu? hie? dui? iuf*

Ka minno haua külges,

Lasf kuulda omma heält,

Mo ihho ärrata,

Et kaunist selletud

Saaks taewa seltsi ka.

**49.** Oh Jesus! sinno wallo,

So raske kannatus,

Se sadab mulle ello,

Se on mo rõmustus.

So reiad, wermed, hawad,  
 So kibbowitsa kroon  
 Mul õnnistusfeks sawad,  
 Siis kui mul hädda on.

Dh armas Lunnastaja!  
 Sind tännan süddamest;  
 Sa olled leppitaja,  
 Mind peästsid surma käest.  
 Dh! lasse mind so peäle  
 Nüüd lota kindlaste,  
 Siis saan ma ello jälle,  
 Kui surren sinnule.

Kui ilma jättan mahha,  
 Siis ärra jätta mind.  
 Kui jääb keik rikkus tahha,  
 Siis iggatsen ma sind.  
 Kui wöttab lõhki miina  
 Mo südda walloga,  
 Siis kosfuta mind sinna  
 So kalli werrega.

**50. Ma tahhan jätta mahha**

Sind, kawwal ilmama,  
 Ei armastada tahha  
 Sind sinno pattoga;  
 Hea ello on seäl taewas,  
 Se järrel iggatsen,  
 Ma polle teps seäl waewas,  
 Kui õigust ma siin teen.

Mo süddames so nimmi  
 On selge, paistab ka;

Ma pean sinno risti  
 Mo meles löpmatta.  
 Oh! näita ennast mulle  
 So werre hawades,  
 Mind rõmustama tulle  
 Mo õnneks tõttades.

Mo nimmi panne üles  
 So ello kirjasse,  
 Ja pea ommas süles  
 Mo hinge ühtlase  
 Seäl nendega, kes ommad  
 So rikis auuga;  
 Siis su ja südda wõtwad  
 So truust kitada.

Sedda kallist laulo on üks wagga Öppetaja (Herberger) raske hädda aial teinud 1613. aastal, kui südda täis murret olli omma kogudusse pärrast. Hirmus katk murdis igga-pääw kogudusse liikmid kümme konna kaupa. Sagedaste ep olnud enam maias matjaid; siis panni Öppetaja kellamehhega üksi surnokehha mulda.

---

51. Nüüd põlgan minna rõõmsaste  
 Mailma tühjad kombed,  
 Ehk se mind waewab wahwaste,  
 Kül Jummal kannab murret.  
 Mailma tö  
 On tühhine,  
 Ma tunnen sedda tõest,  
 Ma tunnen sedda tõest.

---

52. Keik sündko ikka nenda mull',  
 Kui Jummal tahhab taewast.  
 Ta tahtminne on böige küll,  
 Meid peästab keigest waewast.  
 Kui ussume ja lodame  
 Siin temma peäle kindlast,  
 Siis awwitab ja kinnitab,  
 Ei karrista meid liast.

Mo armas Dünisteggia,  
 Mind tiwa alla wötta,  
 Kui kurrat tulleb kiusama,  
 Siis mulle appi tötta,  
 Ma pallun sind, oh aita mind  
 Mo Jummal, keiges waewas,  
 Iln otsa nääb, so sanna jääb,  
 Mo ello olgo taewas.

Sedda laulo on Dutterusse aial üks wagga mees teinud, kes ilmasüta pididi kannatama. Keik rifuti ta käest, aeti peälegi weel ommalt kohhalt ja maalt wälja. Keigest ommast warrast jäi temmale agga temma Piibli ramat järrele. Sedda käes kandes, kui keigeüllemat warrandust, jättis ta omma maia ja koha mahha ja laulis: „Keik sündko ikka nenda mull', Kui Jummal tahhab taewast.“

53. Oh Adam! sinno efsitus  
 Du meie ello rikkund,  
 Et pat on meie pärrandus,  
 Ja keige peäle tikkund;  
 Se ussi tö on keikile



Suurt wiha peäle tõstnud,  
Waid Jummal se on armfaste,  
Meid jälle ärrapeästnud.

So pühha sanna juhhatab,  
Mo jallad bige tele,  
Se koidotäht, se selletab  
Ja walgustab mo mele,  
Et tunnen ma ja mõistan ka  
Need kaunid annid ärra,  
Kui usfoga sind palluda  
Siin wõttab minno südda.

(Paul ja wiis Lutterusje aial tehtud.)

**54.** Jeesus, surma ärrawõitja,  
Jeesus, sa tood ello mull',  
Minno kallid hinge hoidja  
Ennast annan ommaks sull',  
Kes sa wallust waewa näinud,  
Ja mo eest ka surma läinud.  
Tuhhatkorda tännan sind,  
Jeesus, et sa aitad mind.

Selsammaal wiisil.

Oh sa wäggew Jeesus, tulle  
Minno süddamesse ka,  
Kui mailma merre ülle  
Pean sõudes minnema!  
Patto laened kohhisewad,  
Kurrat, mailm tülli tewad;  
Sinna üksi waigistad  
Ja mo hinge lunnastad.

Beel on laew mailma merrel:

Sinno pühha koggodus.

Waenlane on taggajärrel,

Mönnikord suur ahhastus.

Siiski olleme so süüles;

Wäggew Jesus, tõuse üüles,

Tuult ja laened ähwarda

Ja so rahwast lunnasta!

---

55. **M**iks mo südda ennast wae-  
wab?

Mul on ja

Jesuke!

Kes mult tedda wöttab?

Kes mind kelab taewa samast?

Jummala

Poiaga

Uskus ellan kindlast.

---

Selsammal wiisil lauldakse ka sedda salmikest, mis  
so emma sind õppetas, kui sa alles kolme ehk  
nelja aastane ollid.

**K**as on linnokeskel murret?

Kust ta saab,

Mis ta sübb?

Kas ta näлга surreb?

Temma lodab loja peäle,

Hüppab seäl

Dksa peäl,

Röömsfast tõstab heäle.

**56.** Sion kaebab sureb hädas  
Nuttas omma Jummalal  
Ütteldes: ma ollen waewas  
Ja ka kange risti al.  
Sion, selle pärrandus,  
Kellel on keik wallitus,  
On ni tühjaks, alwaks läinud,  
Kes on sedda immet näinud?

Emma kumbel ial minna  
Sind ei tahha unnusta,  
Minno mele pead sinna  
Jäme ilma löpmatta;  
Ja kui peaks emma ka  
Unnustama omma last,  
Siiski pead sa mo meles  
Olema ja minno sülles.

---

**57.** Oh Jummalalapsed! kuis  
armoga luggu?  
Kas armastus süddames sadab jo suggu?  
Ons ühhes nous ikka keik süddamed weel?  
Ehk tunneb jo lahkumist wendade meel?  
Se Issa seäl taewas wõib süddamed tunda;  
Ei sünnige wendade nimme neil' panna,  
Kui armastus süddames legid ei anna,  
Kui armastus süddames legid ei anna.

---

**58.** **J**õsand, omma wiikka sees  
Ärra sa mind nuhtle,  
Sest so Poeg on wahhemees,  
Armo saatnud mulle;  
Mul on nüüd  
Paljo süüd,  
Siiski armo anna,  
Ärra wiikka kaäna.

---

Wifil: Nr. 270 Punseli nobi ramatus.

**59.** **J**erusalem, sa kallid taewa lin!  
Dh olleks ma so sees!  
Ma süddames so järrel iggatsen  
Ja otan filma wees.  
Mo hing on ammo läinud  
Siit ilmast üllesse,  
Ma ihhus agga jänud  
Weel feie ellama. —

---

### **Hommiko laul.**

**60.** **M**o süddamest ja melest  
Ma nüüd sel hommikul  
Sind tännan keigest wäest  
Ja kunni ello mul.  
Dh Jummal taewa sees,  
Sull' tänno, kitus olgo,

Keik sinno auuks tulgo  
So Poegas Jesusfes.

---

### Õhto laul.

**61.** Ärka üles, minno südda,  
Meled ette astuge,  
Kiitke Jummalat ja sedda,  
Mis ta head teind minnule,  
Et ta keige päwa sees  
Mitme sure hädda eest  
Mind on hoidnud, ja on keland,  
Et mind kurrat polle neland.

---

### Kolmas lõppetusse laul meie kirrikus.

**62.** Mind, Jummal Issa! õnnista.  
Oh Poeg! mull' hoia armoga,  
Mis sinna mulle annud,  
So pallet mo peäl walgusta.  
Oh pühha Baim! so wäega  
Mo ello sago kaitstud,  
Nüüd pallun sedda allati:  
Mull' olgo rahho otsant!

---

Wijil: Meil tulleb abbi Jummalast.

**63.** Üks tuggew lin on Jummal meil,  
Üks kindel kants ja kalso,

Ta aitab iggast häddast kül,  
Mis ikka peäle tulgo!  
Se wanna kurrat teäl  
Kül mäsfab wägga weel;  
Suur wäggi, kawwalus  
On temma walmistus;  
Ep olle temma farnast.

Ei olle jõud' meil' ommast kääst,  
Siis olleme kül kaddund,  
Kül se mees wõtleb meie eest,  
Kes Jummalast on antud.  
Kes ta on? küsfid sa.  
Waat, Jesus Krist on ta,  
Se Jõsand Sebaot,  
Muud olle Jummalat,  
Ja wõit jääb ikka talle!

(Laul ja wiis on Lutteruõse tehtud.)

---

Selsammal wiisil.

Waat, minno wäggi wõimato,  
Ja minno meel on rummal,  
Ja minno usk on rammoto,  
Kui Sa ei aita, Jummal!  
Kui Sa mind walgustad,  
Ja usko kinnitad, —  
Oh! siis ma jõuan ka  
Kül truißt piddada  
Mo õiget usko kinni.

Dh Jeesus, sinno koggodus  
So ristti alla heidab,  
Ja sinno pühha hawades  
Weel biget abbi leiab;  
So kallii werrega  
Meid, Jeesus, puhhasta!  
Sa pühha Waimoga  
Meil' usko kinnita, —  
Siis jäme sinno pärralt.

---

**64.** Jeesus rõmustaja,  
Hinge jahhutaja!  
Jeesus kaunikenn'!  
Dh kui wiwid kaua!  
Hingel' iggaw, jõua!  
Sind ma iggatsen.  
Jummal Poeg, mo hinge peig!  
Ei ma muudki kui sind agga  
Ma peäl nõua tagga.

---

**65.** Eddasi,  
Eddasi!  
Ston! minne walgusjes  
Eddasi, ja seiستا nõua  
Esfimesse armo sees.  
Ello hallikale jõua,  
Kitsast uksest minne allatsi  
Eddasi,  
Eddasi!

---

**66.** **E**ks mo kohhus tänno tehha  
Jummalale ilma peäl?  
Sest ma saan kül keikist nähha,  
Kui ni helde temma meel.  
Volle muud kui armas südda,  
Mis on temma waimo sees,  
Et keik hoiab kannates,  
Kes siin auustawad tedda,  
Aeg keik asjad löppetab,  
Jummal ikka armastab.

---

**67.** **M**üüd paistab meile kauniste  
Se koido täht ni selgeste,  
Se Jøsse wõssokenne,  
Kes Lawetist on sündinud,  
Ja kuningaks meil' kingitud  
Ja peiuks, Jesukenne!  
Helde,  
Selge,  
Armokenne, kaunikenne, olled sinna,  
Sinnust ei wõi jada minna.

---

Ka seddasinnast armast laulo on üks wagga  
Dppetaja, Wilip Nikolai, peäle 200 aasta ees,  
sures mures, katko aial, teinud. Iggapäaw  
widi Dppetaja aknast möda 20 ja 30 surnud  
surnoaeda. Kirriko kellad hüüdsid halledaste  
hommikust õhtoni. Ürikesse aia sees surri  
pool koggodus, 1400 hinge.

---



## Meie kantsli laul Joulopühhal.

68. Nõõmsaks sage ristirahwas!  
Nõõmsaks sago iggamees,  
Summal aitab hädda sees.  
Nõõmsaks sage, laulge wahwas,  
Et ta meid ni auustand,  
Ja on meie lihhas saand.  
Nõõmsaks sagem üllewägga,  
Kristus kelab meie wigga,  
Tõstkem lauldes omma heäle,  
Ea toob meile armo jälle.

---

Wifil Nr. 355 Punselt n. r.

69. Tõuske ülles, kuulge heäle,  
Kui wahhid laulwad ikka peäle:  
Oh ärka, lin Jerusalem!  
Keskõ tund on jubba tulnud,  
Ka ollete ta kutsmist kuulnud,  
Siis, targad neitsid, tõttagem!  
Peigmees on tullemas,  
Ja lampid põllemas:  
Halleluja!  
Keik walmis nüüd,  
Ja warsti siit  
Kül lauldes lähme pulmale.

---

Selsammal wifil.

Pattused! oh tõuske unnest,  
Sest teie kätte jõuab nobbest

Surm ja mis pärrast surma on.

Surm on pantud teie ette,

Ja ello andis Jummal kätte,

Oh ärkage! et aeg weel on,

Se Jummal hüab teid,

Kes selgest tunneb meid.

Dalad kartke!

Mis ütleb ta,

Se sünnib ka,

Ta tulleb kohhut piddama.

---

Selsammal wiisil.

Tõuske üles! hoidjad hüüdwad.

Waat, kümme neitsit sisse püüdwad,

Kui peigmees tulleb pulmale.

Wie lampides on õlli,

Ja wie süddames on tulli,

Wiis sawad prudiks Tallele.

Kus on need teised wiis?

Nad läksid ostma siis

Lampi õlli.

Oh rummalad,

Kui tullewad,

„Ei tunne teid“ — siis kulewad.

---

70. Ma armastan, oh Jummal!

find,

Et ärra jätta mahha mind,

Mo peäle armo heida.  
 Mind keik mailm ei römusta,  
 Ei holi taewast minna ka,  
 Kui agga sind wöin leida.  
 Ehk minno südda löhkeb kül,  
 Sa olled siiski abbiks mull',  
 Mo ön ja hinge kinnitus,  
 So werri on mo lunnastus.  
 Oh Jesuke!  
 Mo abbimees! mo abbimees!  
 Mind peästa ärra häbbi seest!

---

Kewwade, kui päike hakkab sojeminne paistma ja lumme kattet Ma peält ärrawöttab, siis hakkawad keiksuggused kennad lillikesesed bitsema — sinnised, koldsed ja punnased. Siis watad sa, omma karja hoides, nende peäle, ja so mele tulleb so Dnisteggia sanna: „et Salomongi keige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehhitud kui üks neistsinnatsist.“ (Matt. 6, 29.) — Agga ürikesse aia pärrast lähhäb sa jälle seält kauto ning wata! lillikesesed on ärranärtsinud ja nende illo on mahhapuddenud. Siis tulleb so mele kunninga Daweti sanna: „waese innimesse päwad on kui rohhi, ta bitseb nenda kui bieke wäljal. Kui tuul temma ülle lähhäb, siis ep olle tedda ennam ja temma asse ei tunne tedda mitte ennam. (Paul 103, 15. 16.) Agga ma tean lillikesesi, mis ial ei närtsi, kelle maggus hais ialgi ei kau, mis omma illoga so süddant iggal aial römustawad, Kewwade,

fui, süggise ja ka talwe aial. Mis ärranärtsi-  
matta lillikesed need peaksid ollema, küsüd ja?  
— Waimolikkud laulud, kostan ma. — Siin  
ramatokesse sees leiad sa neid kül. Neid lilli-  
kesi istuta omma ello hommikul omma süddame  
põllo peäle, siis nemmad weel so ello õhtul õit-  
sewad ja sind rõmustawad, nenda kui ma sulle  
selle ramato hakkatusel räkisin kahhest wannast  
mehhest. — Panna ka tähele so Jssanda sanna:

„Dypetage ja maenitsege isseennast kituse  
lauludega ja mu waimolikko lauludega. Laulge  
kauniste Jssandale ommas süddames.“ Kol. 3, 16.

---

Agga nüüd pannen ma sulle weel lõppetus-  
seks monned mõnnusad laulud seie ülles, mis  
kül kirrikus ei sünni laulda, agga wägga hästi  
wäljal karja jures. Neid laulda on ikka par-  
rem kui muido sure heälega metsas ehk karja-  
maal karjuda.

Monne walla lapsed laulwad neid jubba,  
nenda kui Raimris, Lemmalas, Tirimetsas ja  
Kirgowallas, agga ma sowiksin, et neid iggas  
kohhas saaks lauldud meie merreäartse Sörwe-  
maal.

Esimeseks pannen ma sulle üht wägga  
mõnnusat laulo ülles, mis endine Mustjalla  
Dypetaja mo palwe pärrast meile on teinud.  
Sest temma mees olli lauloteggia, kelle sarnast  
meie aial ep olle leida. Sedda tunnistawad  
ka temma Piibli luggude kallid laulud ülles.

Agga laps armastab omma emma ülle kei-  
kide, olgo kül, et emma näoto ehk wiggane on.  
Sest emma on last ilmale tonud, omma pimaga  
toitnud, ommas süüles kannud ja üllestaswa-  
tanud. Nenda armastab ka iggamees omma  
kirrikut ülle keikide, olgo ka, et ta teiste wasto  
näoto ja wähhike olleks. Küllalaps lähhäb  
esimest korda liina kirriko, tulleb koio, küssi-  
takse: „noh, kuidas olli ka luggu liina kirrikus?“  
— Laps kostab: „oh se olli agga kenna, hopis  
sürem ja uhkem kui meite kirrik, agga ikka omma  
kirrik armsam, et ta kül wähhike ja näoto liina  
kirriko wasto. Peälegi on laulminne meie kir-  
rikus korilauljatte abbiga hopis kenna, kui liina  
kirrikus õrrilattega.“ Wata, mo laps! nenda  
on ka sinno melest omma Ansekülla kirrik keige-  
armsam, et ta kül keigewähhem ja näotum on  
omma maddala kattuksega ja kiwa torniga teiste  
Sarema kirrikude wasto. Ja sepärrast saab  
sul ka se laul wägga armas ollema, mis endine  
Mustjalla Dppetaja meie kirriko kohta on teinud.  
Ja kui sul waimolikkud silmad on, küllab sa  
siis ka mõistad, et sesinnane armas laul üht-  
lase sest waimolikkust kirrikust laulab, „mis meie  
keikide emma on“, kellele Issand sedda töotust  
on annud, et ka „põrgo wärrawad tedda mitte  
ei pea ärrawõitma“, sest et „Jesus Kristus isse  
temma nurgakiwui on.“

## 1. Meie armas kirrik.

Nus Sarema  
Diete kitsaks jääb,

Ja mollemist  
Kül merri laiaks lääb,  
Seäl mäe peäl  
Üks kirrik nähhakse;  
Kül wähhike  
Ja paistab kaugele.

Kui puhhumad  
Kül tuled siit ja seält,  
Kui töstawad  
Kül tormid omma heält,  
Ei holi sest  
Se kirrik ühtegi,  
Waid waggus jääb  
Ja omma paigale.

Kui tõusewad  
Wee laened siit ja seält,  
Ja nelawad,  
Mis kätte sawad peält,  
Ei ullata  
Nad meie kirgole  
Kui kaljo peäl  
Jääb seisma paigale.

Ja polle kül  
Suur egga uhke ka,  
Ja siiski mull'  
Dn wägga kallis ta.  
Sest temma sees  
Ni selgest' kulen ma,  
Mil wiisil hing  
Wöib taewast pärrida.

Kui kella heäl  
 Meid kutsund kirgole,  
 Siis rõõmsast' seäl  
 Issandat tenime,  
 Ja Temma käest  
 Suurt armo nõuame,  
 Et Temma wäest  
 Siit taewa jõuame.

(Wiis on so omma Õppetaja tehtud.)

Nenda kui isä ja emma sulle keigearmsa-  
 mad on inimeste seast, nenda on sulle ka se  
 Ma ja se koht, kus olled sündinud ja ülles-  
 kaswanud, keigearmsam Ma ja koht. Sa ol-  
 led Sõrwemaal sündinud ja kaswatud, sellepär-  
 rast on sulle Sõrwema keigearmsam. Se on  
 so isäma. So armja Sõrwema kohta on se  
 laul tehtud, mis sulle nüüd seie üllespannen.  
 Ka sedda laulo on Mustjalla Õppetaja mo palwe  
 pärrast meile teinud. Ma pannen sedda seie  
 kirja ülles, et järreltullem Sõrwe rahwas teaks,  
 kes neile sedda laulo on teinud. Laulo wiis  
 on so omma Õppetaja tehtud.

## 2. Meie armas Sõrwema.

Oh armas kallis Sõrwema!  
 So au ma tahhan kuluta.  
 Siin ollen minna sündinud,

Siin ollen üleskaswanud.  
Dh armas kallis Sõrwema!

Sa olled pitk ja ahtuke,  
Kui istund merre sülesse.  
Suur merri on so peioke,  
So kaela ümber allate.  
Mo armas, kallis Sõrwema.

Kül wahhest ta sind hirmutab,  
Ja siiski ikka armastab,  
Sull' annab ühtepuhko suud  
Ja teeb sull' head ja rõmo muud.  
Dh armas kallis Sõrwema!

Merd mudab päike kullaseks,  
Ku mudab tedda hõbbedaks,  
Ja kui need tähhed tõusewad,  
Siis temma peeglis hiilgawad.  
Dh armas kallis Sõrwema!

Suur laew siin kauto purjotab,  
Seäl tullelaew sind terretab,  
Ja kallalaewad hulgakest'  
Sull' towad warra merre seest.  
Dh armas, kallis Sõrwema!

Kül löbbus hea paik on se,  
Kus ümberringi merre tee,  
Kus põllud, nidud, metsad ka  
Sull' andwad hästi ellada.  
Dh armas kallis Sõrwema!



So lehmad metsas ammuwad,  
So härjad põllul künnawad,  
So hood tee peäl hirnuwad,  
Kui liina kaupa weddawad.  
Dh armas kallis Sõrwema!

Küt lassseh tedred metsa seest,  
Ja püab luiged laiast weest,  
Ming lapsed rõõmsast kulawad,  
Kuis linnud wäljal laulawad,  
Dh armas kallis Sõrwema!

Mo armas kallis Sõrwema!  
Sa olled kül üks Siwama,  
Ja süski toidad waesed ka  
Siin puhta wilja leitwaga.  
Dh armas kallis Sõrwema!

Sepärrast ma find armastan  
Ja so eest Issa auustan.  
Kus ial pean liikuma,  
Ei unnusta find, Sõrwema,  
Dh armas kallis isfama!

---

### 3. Kewwadene laul.

Südda hüppab rõmustades,  
Talwe aeg on mööda läind;  
Dumme katted fullatades  
Päike meile soja teind.

Dhto tuul, sa kaunikenne  
Lõppemerrest winud jääd.

Moor ja wanna, kes on terve, saadab  
Merre asjo ehhitab.

Merrelinnud, anned, luiged  
Bee peäl, käggo metsa sees,  
Räästas oksas, lüo tules,  
Keik nüüd rõõmsast tõstwad heält.

Metsad löwad pakkatama,  
Rohhoma jo haljendab,  
Drras, wõõsüd kaswatades,  
Rohket wilja ruttastab.

Innimenne, miks sa seisad  
Nago kuinud metsa pu?  
Hakka laulma, rõõmustama,  
Sest sul on ka keel ja su.

Raeste rahwas, põllo tõle,  
Mehhed, hoolsast merrele  
Mingem, ei siis waesus tulle,  
Leiba fame Jõsa käest.

---

#### 4. Süggisene laul.

Ilmad külmad, päwad willud,  
Süggisene aeg on kää.  
Pudest lehhed mahhalangwad,  
Tuul neid aiab kerule.

Ellikesked kaddund ärra,  
Lauljad linnud jänud wait.

Kurred, pääsokešed lendwad!  
Soja male taggasi.

Paksud pilwed taewa katwad,  
Andwad wihma rohkeste.  
Päike maddalaste seisab,  
Ei ta ennam sojenda.

Tulge wannad, nored kofko,  
Sojas toas olgem koos.  
Wõtkeim pühha sanna kätte  
Dhto, pero walgusfel.

Pühha sanna iggal aial  
Walgustab ja sojendab.  
Temma bitseb, wilja annab,  
Kui üks kallis ellopu.

### 5. Rätki laul.

Magga lapsoke!  
Sa armas talleke!  
So emma walwab, murretseb,  
Sind pühhad inglid kaitsewad,  
Magga lapsoke!

Magga lapsoke!  
Ka taewas talleked.  
Seäl tähhed on need talleked  
Ja ku on nende karjane.  
Magga lapsoke!

Magga lapsoke!  
Jesusse talleke.  
Ea on so helde karjane,  
Sa olled temma talleke.  
Magga lapsoke!

Magga lapsoke!  
Sind hoidko Jesuke.  
Kui lähän isse maggama,  
Siis jättan temma holele.  
Magga lapsoke!

## 6. Metsos laulda.

Kes istutas sind, kaunis mets,  
Kes külwas lillikest?  
Oh armo käed, mis keik maailma  
Läitnud illoga!

Kes on sind toitnud, linnoke,  
Sul laulo heäle teind?  
Oh armo käed, mis keik maailma  
Läitnud rõmoga!

Kes õppetas sind uima,  
Sa weike kalsoke?  
Oh armo käed, mis merd ja maad  
Keik seädnud targaste!

Oh innime, siis mõtle sa,  
Kes sinno Soja ka!

Ja kida tedda merre, ma  
Ja metsa loma eest.

## 7. Karja lapse laul.

Ma tännan, armas Issand, sind,  
Et wataid minno peäl!  
Kui ollen ükski metsa sees,  
Ja hoian karja teäl.

Kui isä kangel merrel on,  
Ja emma koddo tööl,  
Siis olled sa mul isä eest,  
Sul öige emma meel.

Ei karda minna metsalists,  
Sa wöttad kaitseada,  
Et öhto sadan karjokest  
Siit koio kahjota.

Siis wannemattel hea meel,  
Kui lambad keik on käes,  
Ja kidawad mind peäleki,  
Et illusti keik teind.

Ja siiski tead sa, Issand, küll,  
Kui kashin minno jõud.  
Kas minnul weiksel lapsokel  
On tulleriist, ehk raud?

Kui sinno armo tiwa al  
Ei leiaks warjo ma,

Siis sööksid hirmsad hundid mind  
Kül keige karjaga.

Sepärrast wägga tännan sind,  
Et watad minno peäl,  
Kui ollen üksi metsa sees  
Ja hoian karja teäl.

---

### S. Waene laps.

Ma waene laps, ma üksik lind,  
Kui raske on minno südda.  
Kus isake, kus emmake?  
Kad hingwad mollemad haudas.

Dh isä paltet film ei nä,  
Ei emma heält minna kule.  
Kes õppetab, kes armastab,  
Kust saan ma abbi ja armo?

On woõra leib, mis minna sõõn,  
Ja kastan nuttoga sedda.  
Dh saggedast ja halledast  
Mo mõtted mind kurwastawad.

Dh südda sa, mis unustad,  
Et helde Jummal so isä?  
Ta aitab sind, ta kaitseb sind,  
Ei jätta sind mitte mahha.

---

Sedda laulo laulame nelja heälega. Wiis on  
wägga ligutaw matmisse wiis:

„Wie sie so sanft ruhn“.

## 9. Papse laul wannematte hana peäl.

Nahho sees hingwad mo armsad wannemad  
Siin furno aias, kus waikne luggu on,  
Kus walged ristid reasse pandud,  
Kus kerge tuul hana ümber puhhub.

Siin hana wodis maggawad maggusast,  
Ei õhka ennam waewa ja koorma al.  
Käed nüüd ei wässi, filmad ei nutta,  
Siin rahho said keigest ommaast waewast.

Nende peäl' mötlen halledast, saggedast,  
Jkka mo meles, kuidas mind armastand,  
Mis õppetastid, mis mulle head teind,  
Se minno melest ei kustu ärra.



Õppetuseks pannen teile lastele, ja keige omma koggodussele Õppetajatte nimmed seie ülles, kes siin Anseküllas on 180 aasta sees olnud. Wannad innimesesed siin teädwad weel wannast Hildebrandist räkida, kelle jures nemmad leriš on käinud. Agga kes enne tedda siin Õppetajatteks on olnud, ei tea ükski.

1.)	Sojep Moier	1680	—	1682,	je on	2 aastat	
2.)	Baltasar Jakobs		—	1692			
3.)	Laas Korme	1692	—	1693	" "	1	
4.)	Rasjan	1693	—	1710	" "	17	jurri kaitotöbbe
5.)	Johan Holm	1718	—	1729	" "	11	läks Jammajale
6.)	Sander Holmtwist	1729	—	1746	" "	17	läks Rotšimale
7.)	Swan	1746	—	1747	" "	1	
8.)	Jakob Konfior	1747	—	1775	" "	28	jurri seie
9.)	Kristian Haller	1775	—	1788	" "	13	inlli Muštjallast ja läks Jammajale
10.)	Hildebrant	1788	—	1801	" "	13	jurri seie
11.)	Kristian Ringelstet	1801	—	1808	" "	5	läks Pernusjel
12.)	Predik Mitt	1808	—	1841	" "	33	jurri seie
13.)	Kari Preker	1842	—	1844	" "	2	jurri seie
14.)	Martin Körber	1846	—	—	" "	—	—

Kui kauaks meie weel teine teisega kous ellame, sedda teab Temma üksi, kes ühhendab ja lahhutab. Üks keik, kas weel paljo woi ürikest aega Temmast meile antud, kui agga iggäüks omma hinge önnistust kartusse ja wärüstussega noudes iggapääw töe polest wöime tunnistada ja süddamest laulda:

Kristusse werri, öigus ka  
 Se minno au kuub on, et ma  
 Ses kölban Jummalale nüüd  
 Ja kui ma taewa lähjän siit.

Seks ütle armas Jesus! omma Amen! — Amen!





